

MARIBORSKI

VEČERNIK

Cena 1 Din

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprava 2455
 izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
 v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
 sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni številni račun št. 11.409

Konec sovietov v sovjetski Rusiji

Umiranje prvotne Ljeningove boljševiške države

V pojmovanju ogromne večine evropske javnosti živi sovjetska Rusija še vedno v več ali manj taki podobi, kakršno je ustvarila Ljeningova revolucija l. 1917. Tako gledajo nanjo večinoma tudi evropski komunisti, v resnici pa Ljeningove boljševiške Rusije že davno ni več: živi samo še Staljinova, ki hodi docela nova, drugačna pota, in jo vsak dan bolj oddaljujejo od prvotnosti. Da se je njena zunanja politika docela spremenila in se nekako »pomeščnila«, o tem smo govorili že pred dnevi, toda spremenila se je in se še vedno spreminja tudi njena notranja politika. Marksistično-ljeningistična načela se umikajo izkušnjam prakse in smotrom, ki jih postavlja nova ruska mentaliteta. Izpod tuje navlake sili vedno bolj na dan ruski narod in brezoblični internacionalizem se razgublja kakor megla pod pripekajočim solncem.

Nedavno smo brali, da namerava Staljin razpustiti GPU, ki je nastala iz prvotne zloglasne črke, to je politične policije, rdeče naslednice carske obrane. Ta napoved se doslej še ni uresničila, da ni bila izmišljena, saj je ruski tisk sam potrdil, da se to vprašanje proučuje in se bo tudi rešilo. Toda razpust GPU še zdaleč ne bi pomenil tega, kar pomeni najnovejši sklep vrhovnega vodstva ruske komunistične stranke, s katerim je ukinila soviete v vseh strokah državnega življenja, razen v sestavi vrhovnega sovjetskega načina vladanja se je tako nadomestilo z načelom osebne odgovornosti, ki naj dá vsakomur tudi možnost osebnega uveljavljanja v državni upravi. Jasno je torej, da se je s tem popolnoma spremenila vsa zgradba dosedanje sovjetske Rusije in se je dose danjši vladajoči politični sistem postavil naravnost na glavo, saj je slonel doslej pred vsem na kolektivnem principu vsega gospodarskega in upravnega življenja. Sklep, ki smo ga tu obrazložili, se mora izvesti v celoti že do 1. aprila. S tem dnem bosta ostala v vseh uradih uprave in podjetij samo po dva asistenta, ki bosta delala le po naročilih centrale in svoji lastni preudarnosti, ter bosta zato tudi odgovorna le višji državni oblasti. Sovjet, ki je doslej bil nekakšna avtonomna korporacija, ki je lahko sklepala in odredjala ter ukazovala asistentom odnošno eksekutivnim organom, je odpravljen. S tem je konec »sovjelizma« in Rusija postaja absolutisti-

čna država pod vlado Staljina in vrhovnega ter odslej edinega sovjeta.

Če hočemo popolnoma razumeti za kaj prav za prav gre, moramo to rusko reformo vzporediti s tisto Hitlerjevo v Nemčiji, s katero je odpravil deželne vlade in parlamente ter postavil namesto njih centralni vladi podrejene in odgovorne komisarije. Staljin je storil sedaj isto, samo, da v Rusiji doslej niso vladali sovjeti samo v pokrajinah, temveč sploh v vseh uradih in v vseh podjetjih. Tako je n. pr., vsako tovarno vodil sovjet, sestavljen iz delavcev in ustalih činiteljev. Po novem jo bosta vodila dva od vlade imenovana, njej podrejena in njej odgovorna uradnika, nekakšna ravnatelja. Vsi ostali, ki so doslej sodoščali, so izgubili besedo. Nastopila je centralizacija in osebna odgovornost uradništva vladi, kakor n. pr. v fašističnih in v večini demokratičnih državah Evrope. S tem se je pa odpravil tudi kolektivism; na njegovo mesto stopa zopet posameznik kot človek zmožnosti, po katerih se uveljavlja in si ustvarja večji ali manjši pomen v državni upravi in v javnem življenju sploh. Individualizem je porazil kolektivism, postavljeni, ne več od sovjeta izvoljeni uradniki, upravniki, ravnatelji, še je porazil sovjet! Komunistična stranka izjavlja k temu, da jo je k reformi napotila potreba »zagotoviti koristno in stvarno vodstvo v vseh strokah upravnega in gospodarskega dela »sovjetske« republike«.

Dasi je Staljin izvedel v zadnjih letih že veliko zelo zanimivih reform, tako daleč kakor s to vendar ni šel z nobeno drugo. Rusija je s tem prav za prav nehala biti »sovjetska«. S tem se je pa zopet znatno zmanjšala razlika med boljševiško Rusijo in n. pr. fašistično Italijo in Nemčijo. Rusija se je tako pomaknila za velik korak proti desni, in tako morda nimajo popolnoma neprav tisti, ki prerokujejo, da bo ruski boljševizem na koncu vseh koncev končal v nekem režimu, ki bo vsaj v nekaterih bistvenih zadevah podoben — fašizmu! K temu nas vodi tudi dejstvo, da vstaja v ruskem narodu neka zavest, ki je zelo daleč od internacionalizma in bliže nacionalizmu, seveda nacionalizmu ruskega pojmovanja, ki se močno razlikuje od n. pr. srednjeevropskega. Naj bo pa kakorkoli, gotovo je eno: stare Ljeningove boljševiške Rusije ni več!

Ustava nove Avstrije

Oblast od Boga - Zvezna država Avstrija
 nameslo republike - Popolna stanovska
 ureditev - Konec demokracije

DUNAJ, 26. marca. Osnutek nove avstrijske ustave je že skoraj v celoti izvršen. Državlanska svoboda in ena kost bo omejena za vse one, ki stoje v službi države kot oborožena ali varnostna moč, da se doseže odstranitev politike iz uprave. Tiskovna svoboda bo omejena in uvedena bo po potrebi tudi lahko kontrola nad gledališči, kinematografi, radio-postajami itd. Ohranjena pa bo svoboda veroizpovedi. Prav tako ostane Avstrija še nadalje zvezna država z avtonomnimi deželami, le šolstvo bo centralizirano. Naziv »demokratična republika« odpade, temelj bo izhajanje vse oblasti od Boga. Država se bo imenovala enostavno »Zvezna država Avstrija«. Namesto demokracije stopi stanovski sistem. Organa uprave, odnosno zakonodaje bosta dva, posvetovalni in zakonodajni. Posvetovalni organi bodo: 1. državni svet s 40 do 50 člani, ki jih bo imenoval državni predsednik iz vrst uglednih osebnosti; 2. zvezni kulturni svet s 30 do 40 člani iz vrst cerkvenih dostojanstvenikov, pedagogov, znanstvenikov in umetnikov; 3. zvezni gospodarski svet iz 70 do 80 članov iz vrst gospodarstvenikov, izvoljenih na pod-

lagi stanovskih volitev in 4. svet dežel, v katerega bo odposlala vsaka dežela pa dva zastopnika in sicer deželnega glavarja in deželnega finančnega referenta. V ta svet odpošlje dva zastopnika tudi Dunaj. Zakonodajni organ bo zvezni parlament; vanj pride iz državnega sveta 10 poslancev, iz gospodarskega sveta 20 poslancev in iz sveta dežel 9 poslancev. Postopek bo tak: zakon, ki ga izdela vlada, pride v nejavne seje svetov, ki ga lahko spreminjajo, nato ga redigira zopet vlada in predloži parlamentu, ki ga ne sme spremeniti, marveč ga lahko samo sprejme ali odkloni. Se državni proračun pride samo v parlament, ki ga lahko tudi spreminja. Plebiscit ostane le za predloge, ki jih parlament zavrne in so materialnega značaja in za večja načelna vprašanja, tičočja se vsega naroda. Državni predsednik ostane in imenuje ter odstavlja vlado brez ingerence parlamenta. Deželni zbori ostanejo, a bodo sestavljeni stanovsko, kakor tudi vsi občinski sveti. V potrebah sile, more državni predsednik z vlado izdajati zakone sam in spreminjati tudi ustavo. Čuvanje in razsojanje prevzamejo upravno in ustavno sodišče.

Proslava volilne zmage vnapre

VČERAJSNJI ITALIJANSKI »PLEBISCIT« ZA EDINO MUSSOLINIJEVO KANDIDATNO LISTO.

RIM, 26. marca. Včeraj so bile po vsej državi volitve za državno listino kandidatov, ki jih je predlagal veliki fašistični svet. Volitve so imele značaj fašističnega plebiscita. Na vseh voliščih se je pričelo glasovanje zjutraj ob 7. Volilci so prihajali na volišča strnjeno in pod zastavami. Na sedežih fašističnih organizacij je bila živahna agitacija. Fašistična disciplina kakor tudi organizacija plebiscita popolnoma izključujeta, da bi kateri volilec mogel voliti z listkom: »Ne«. Vsa mesta so bila preplavljena z velikimi lepaki z Mussolinijevo sliko, pod katero je bilo z močnimi črkami tiskano: »Si, si, si« (da, da, da). Na pročelju palače v Rimu, kjer je zasedala glavna volilna komisija za vso državo, pa je bil razobešen velik lepak, katerega površina je znašala 500 m². Na lepaku je bila Mussolini-

jeva slika v velikosti 15 m². V parlament je bilo izvoljenih 400 zastopnikov državne liste, katere nosilec je bil Mussolini. Vsaka druga lista je bila izključena, ker jo zabranjuje tudi zakon. Volilni zakon določa le, da bi v primeru, če bi večina volilcev volila z »ne«, bile razpisane ponovne volitve. Toda v praksi je popolnoma izključeno, da bi bilo prišlo do tega. Vlada je bila trdno prepričana, da se bo volitev udeležilo okrog 90 odst. volilcev in da bodo vsi volili z »da«. Računajo, da je bilo oddanih okrog 9 milijonov glasov. Ker je bilo že vnaprej določeno, da bo zmagala lista z »da«, čeprav volilni rezultati še niso bili znani, so bile že smučki po vseh mestih prirejene velike manifestacije in so bila nekatera mesta zelo razkošno iluminirana.

KRALJICA S PRINCI NA KONCERTU.

BEograd, 26. marca. Mladinski odbor »Srbske majke« je priredil včeraj dopoldne ob 10. uri koncert, ki se ga je udeležila naša kraljica s prestolonaslednikom Petrom in princema Tomislavom in Andrejem. Navzoča sta bila tudi knežinja Olga in princ Aleksander. Člane kraljevskega doma so navzoči poslušalci navdušeno in burno pozdravljali. Koncert je sijajno uspel.

Živahno delo v senatu

BEograd, 26. marca. Senat je razpravljal tudi ves včerajšnji dan o proračunih posameznih ministerstev. Danes se je pričela seja z razpravo o gradbenem proračunu. Gradbeni minister dr. Srkulj je poročal v svojem ekspezuju tudi o izsuševanju Skadrskega jezera, ki bo stalo 784 milijonov dinarjev, od česar bi od-

padlo na Jugoslavijo 384 milijonov. S tem bi dobili 10.000 hektarov plodne zemlje, toda zaenkrat ni mogoče najti za to potrebnih sredstev. Nadalje pride v razpravo proračun poljedelstva, jutri pa zunanlega ministrstva. Za to sejo je veliko zanimanje, ker bo zunanji minister dr. Jevtić govoril o stališču Jugoslavije do rimskih sklepov med Italijo, Avstrijo in Madžarsko.

GENERALNI ŠTABI MALE ANTANTE.

BUKAREŠTA, 26. marca. »Rador« poroča: Člani jugoslovanske in češkoslovaške vojne misije, ki so ji na čelu načelniki jugoslovanskega in češkoslovaškega glavnega generalnega štaba, so bili predvčerajšnjim na obedu pri kralju Karolu. Z njimi je bil povabljen na obed tudi predsednik ministrskega sveta Tatarscu, nadalje zunanji minister Titulescu in najvišji predstavniki romunske vojske.

Londonska preiskava v aferi Stavisky

PARIŠKI IN LONDONSKI DETEKTI VI IŠČEJO JUVELE VELESLEPARJA, KI SO SKRITI V ANGLIJI.

PARIZ, 26. marca. Težišče preiskave o aferi Stavisky je sedaj premaknjeno v London. Tja so odpotovali številni detektivi pariške policije, ki bodo nadaljevali preiskavo skupaj z uradniki Scotlanda Yarda (londonske policije) ter iskali juvele, ki so jih tam skrili angleški zaupniki pokojnega velepleparja, katerih vrednost znaša baje pol milijona funtov šterlingov. Dosledaj so del juvelov, v vrednosti 5000 funtov, že našli. V zvezi s tem je bil danes aretiran v pariškem podzemlju znani boksar in barski junak Georges Hein, pri katerem so našli kovčeg z londonskimi hotelskimi listki, ker sumijo, da je bil on tisti, ki je spravil juvele v Anglijo. Hein zaenkrat ničesar ne izda. Tudi v Orleansu so našli del juvelov Staviskega. Včeraj pa

se je javil policiji tudi neki Georges Enot in izjavil, da poseduje važne dokumente o Staviskem. Enota so takoj aretirali, ker upajo, da bodo tako našli nadaljnje talone Staviskega čekovne knjige.

Avstrija je oborožena

DUNAJ, 26. marca. »Linzer Volksblatt« poroča, da je prejšnji mesec preiskovalna komisija končala svoje delo in ugotovila, da štejejo napadalni oddelki Vzhodne marke 55.000 uniformiranih in oboroženih članov. Kakor pa je podkancelar Fey nedavno na neki konferenci tiska poročal, stoji za njim 70.000 oboroženih članov Heimwehra, in če k njim prištejemo še 20.000 mož redne vojske, imadanes Avstrija pod orožjem najmanj 145.000 mož.

Dnevne vesti

Proslava 60-letnice generala Maistra. V četrtek 29. marca 1934, slavi osvoboditelj Maribora, g. general Maister 60. letnico svojega rojstva. Na večer pred tem pomembnim dnem, v sredo 28. marca 1934 ga bodo mariborska društva počastila s podoknico. Slovensko obrtno društvo vabi svoje članstvo, da se te počastitve udeleže. Zbirališče: Vrazova ulica pred realno točno ob 19.15 uri. — Odbor.

Prisrčen sprejem francoskega znanstvenika Jacquesa Ancela. Preteklo soboto dopoldne je prispel z avtomobilom iz Ljubljane v Maribor znani francoski znanstvenik, pisatelj in velik prijatelj Jugoslovanov Jacques Ancel. Avto se je ustavil pred mestnim magistratom, kjer ga je v imenu občine sprejel in pozdravil podžupan g. Rudolf Golouh, udeležili pa so se sprejema tudi mnogi predstavniki raznih mariborskih društev in korporacij. Odlični gost si je v spremstvu banovinskega arhivarija g. prof. Baša ogledal zanimivosti Maribora in okolice ter se o vsem kar je videl laskavo izrazil.

Razpisana služba. Mestna občina mariborska je razpisala mesto načelnika mestnega gradbenega urada. Pogoji za sprejem so: dovršena tehnična fakulteta gradbene stroke, državni tehnični izpit in najmanj 10letna praksa ter nekaj upravnih praks. Prošnje s potrebnimi prilogi morajo prosilci vložiti pri mestnem županstvu mariborskem najkasneje do 15. aprila t. l.

Lepo uspela vaja mariborskih gasilcev. Včeraj dopoldne so mariborski gasilci priredili gasilsko vajo na lesenih barakah v Danjkovi ulici. Vaja je pokazala, da so mariborski gasilci pod novim vodstvom dobro izvežbani in da bodo v vsakem primeru, če tudi nastanejo najhujše požarne nesreče, kos svoji nalogi.

Gledališki dinar. V mestih, kjer so narodna gledališča, se bo pobiral od vsake kinematografske vstopnice takozvani gledališki dinar. Dinar se bo porabil v korist narodnih gledališč, ki so sedaj globoko deficitna.

Nov grob. Včeraj je umrl v Mariboru poštni uradnik Ivan Macuh. Pokopali ga bodo jutri v torek ob pol 17. uri na magdalenskem pokopališču. Bodi mu ohranjen lep spomin, žalujočim preostalim naše iskreno sožalje!

Zveza Maistrovih borcev poziva vse člane, da se udeleže podoknice ob priliki 60-letnice častnega in dosmrtnega predsednika divizijskega generala g. Rudolfa Maistra, ki bo v sredo ob 19. uri. Zbirališče v Vrazovi ulici.

Prepovedan tisk. Notranje ministrstvo je prepovedalo razširjati in razprodajati v naši državi madžarski dnevnik »Esti Kurir«, ki izhaja v Budimpešti.

Nove telefonske relacije. Otvorjen je telefonski promet na progi Maribor - Tufnerbach - Pressbaum in na progi Št. III v Slov. goricah - Wildon.

Tujci odjedajo našim inženjerjem kruh. Žalostno sliko današnjih razmer je odkrilo zborovanje beograjskih inženjerjev. Iz posameznih referatov je razvidno, da je pri nas zaposlenih mnogo več tujih inženjerjev kakor naših in če bi se točno izvajale določbe zakona o zaposlitvi tujih delovnih moči v naši državi, bi bilo vprašanje brezposelnosti naših inženjerjev takoj rešeno.

Velikonočni izlet na Jadran. »Putnik« priredi v času od 1.—3. aprila izlet na Jadran z odhodom iz Zagreba, kjer se izlet tudi zaključil. Spored izleta je sledeči: 31. III. odhod iz Zagreba ob 23.30; 1. IV. prihod na Sušak ob 6., odhod s parnikom ob 7.30; Omišalj, prihod 8.15, odhod 9.; Malinska, prihod 9.45, odhod 11.; Krk, prihod 12.30; obed, odhod 15.; Rab, prihod 17. večerja, prenočevanje, zajtrk, obed, Rab, odhod 13.30; Crikvenica, prihod 17.30, odhod 18.; Sušak, prihod 19.30, odhod 20. 3. aprila Zagreb, prihod 2.15. Cena izleta znaša 245 Din ter je v tej ceni vračunano potovanje z železnico in parobrodom, stanovanje, oskrba, napitnine itd. Sedeži v vlaku so numerirani. — Prijave sprejema do 27. t. m. »Putnik«, Maribor, Aleksandrova 35, tel. int. 21-22. **Dovoljena polovična vožnja Maribor—Zagreb tja in nazaj.**

Ljudska univerza v Mariboru. Danes v ponedeljek predava ga. Mila Kovačeva iz Maribora o interesantni temi: Kaj nam razodevajo röntgenovi žarki? Skioptične slike!

Fotoamaterjem na znanje! V »Večerniku« št. 68 z dne 24. tm. se je vrnila neljuba pomota, da bo predavanje o prednosti in praktičnosti aparata »Leica« v soboto 28. t. m. namesto v sredo 28. t. m. Predavanje bo faktično v Zadrugi gospodarski banki v sredo 28. marca ob 20.30. Toliko v pojasnilo, da ne bo zmešnjave.

Trgovska samopomoč opozarja svoje člane, da ne nasedejo neki osebi, ki pobira prispevke brez pooblastila na podlagi seznama, temveč jo izroče policiji.

»Mornarska sekcija — Jadranske straže« v Mariboru poziva vse svoje člane, da se udeleže v počastitev 60 letnice g. div. generala Maistra podoknice 28. III. 1934. Zbirališče ob 19. uri v Vrazovi ulici. Udeležba obvezna z društvenimi čepicami.

Tujsko prometna zveza v Mariboru ima svojo letno glavno skupščino v sredo dne 28. marca 1934. ob 16. uri v gor. prostorih hotela »Orel« v Mariboru.

Uprava mariborske sokolske župe. Na včerajšnjem občnem zboru je bila izvoljena naslednja uprava mariborske sokolske župe: starosta dr. Milan Gorinšek, odvetnik pri Sv. Lerartu v Slov. goricah; prvi namestnik Kranjc Ludvik, uradnik Mestne hranilnice v Mariboru; drugi namestnik dr. Vinko Železnikar, primarij v Slovenjgradcu, tretji namestnik dr. Pučnik, odvetnik v Slov. Bistrici; načelnik Franjo Mačuš, uradnik Mestne hranilnice v Mariboru, prvi namestnik Ciril Hočevvar, učitelj v Mariboru, drugi namestnik Slavko Komac, učitelj v Ptuj, tretji namestnik Davorin Polič, odvetniški uradnik pri Sv. Lenartu v Slov. goricah; načelnica Nada Mačusova, učiteljica v Mariboru, prva namestnica Vida Hinterlechnerjeva, učiteljica v Ptuj, druga namestnica Nela Primčeva, uč. abit. s Pobrežja, tretja namestnica Tončka Štitarjeva, delavka v Zerjavu pri Mežici, prosvetar Rupert Linthner, železniški uradnik v Studencih, tajnik Mihajlo Doicinovič, učitelj v Mariboru, blagajnik Janko Zorko, uradnik Mestne hranilnice v Mariboru. Člani uprave: Ciril Hočevvar, učitelj v Mariboru, dr. Leo Kac, zdravnik, dr. Fran Irgolič, odvetnik, dr. Slavko Fornazarič, odvetnik, dr. Ljudevit Pivko, narodni poslanec. Mastnak, ravnatelj klasične gimnazije, Loize Struna, profesor trgovske akademije, vsi v Mariboru. Njihovi namestniki: polkovnik Božo Putnikovič, postajenačelnik Gustav Lukačič, Ivan Lavrenčič, strokovni učitelj, Rado Lenart, trgovec, Ivan Tomažič, uradnik Mestne hranilnice in Janko Pirc, vsi v Mariboru. Šašel, notar v Ljutomeru, Jožko Velnar, šolski nadzornik v Murski Soboti, dr. Ervin Mejak, odvetnik v Konjicah, dr. Franjo Šalamun, odvetnik v Ptuj in Peter Močnik, šolski nadzornik v Prevaljah. Revizorji: Drago Kozmut, ravnatelj Mestne hranilnice v Mariboru, Anton Hren, šolski upravitelj v Studencih, Janko Grivec, ravnatelj posojilnice v Ormožu, Jože Hvalenc, uradnik Posojilnice in Leopold Haler, davčni uradnik v Mariboru. Namestniki: Josip Klemenčič, šolski upravitelj na Pobrežju in Franjo Špes, mlajši, stavbenik v Mariboru. Častno razsodišče: dr. Franjo Žihar, predsednik okrožnega sodišča, dr. Ivan Jančič, vpoškojeni prvi državni pravdnik, dr. Boris Mihelič, sodnik, dr. Franjo Lipold, župan in odvetnik in Ivan Zemljič, sodnik, vsi v Mariboru.

Davčne karte za služinčad. Davčne karte za služinčad so natisnjene. Dobe se pri vseh prodajalcih monopolskih tiškovin in pri davčnih upravah. Ko delodajalec kupi karto, mora s črnilom napisati v ustrezajoče rubrike svoje ime, priimek, bivališče in poklic. Davčni organi bodo v kratkem najstrožje kontrolirali plačevanje davkov od služinčadi in bo vsak delodajalec, ki ne bo imel davčne karte, kaznovan z globo 250 Din. Karto je treba kupiti v 15 dneh po sprejemu posla v službo.

»Merkur« in njegovo delovanje. O svojih težavah in uspehih je poročala podružnica »Merkurja«, čigar centrala je v Zagrebu, na 4. rednem občnem zboru, ki se je vršil preteklo nedeljo v gornjih prostorih pri »Orlu«. Uvodoma je prečital predsednik g. inž. Gregorič pozdravno brzojavko g. Deželjca iz Zagreba, predsednika centralne uprave. Nato so zborovalci počastili spomin umrlih članov gđ. Marije Planklove in Konrada Žingmana. Sledilo je izčrpno poročilo predsednika o. inž. Gregoriča, ki je poudarjal, da je »Merkur«, društvo trg. in privatnih nameščencev, vsikdar podpiral težnje in stremjenja svojih članov. Po dolgem in neprestanem prizadevanju se je mariborskemu društvu vendar posrečilo vsaj deloma rešiti zdravniško vprašanje. Dočim so morali doslej oboleli člani zaprositi za dovoljenje centralo v Zagrebu, tega sedaj ni treba, ker je doseženo pavšalirano zdravljenje. Tajniško poročilo je podal g. Hlejš in podčrtal, da je mariborska podružnica »Merkurja« izmed 32 podružnic na 7 mestu. Poleg drugih je vršila podružnica tudi razne lokalne intervencije, ki so bile po večini uspešne. »Merkur« šteje v Mariboru 360 članov; prirastek ovirajo številne redukcije. Tudi blagajniško poročilo je podal g. Hlejš, iz katerega posnemamo, da je imelo društvo v preteklem poslovnem l. 139.335 Din dohodkov in prav toliko izdatkov, bolniška blagajna pa dohodkov 467.577.05 Din in izdatkov v isti višini. Podružnica »Merkurja« je imela lani dohodkov 35.698.40 Din in toliko tudi izdatkov, tako da je znašal celokupen promet 1 milijon 661.170 Din. Vsa poročila so bila soglasno sprejeta. Sledilo je poročilo inž. Rusa kot delegata centralne uprave, iz katerega je razvidno delovanje celotnega društva. Podčrtaval je veliko pridobitev s sanatorijem v Zagrebu, ki je eden najmodernejših v državi. Svečani otvoritvi 28. januarja letošnjega leta je prisostvoval tudi zastopnik mariborske podružnice. Po soglasno sprejeti razrešnici je bila izvoljena z nekaterimi spremembami dosedanja uprava z g. inž. Gregoričem kot predsednikom. Pri slučajnostih je bilo mnogo govora o zdravniškem vprašanju, nakar je bilo zborovanje zaključeno.

Davčni prizivi. Pod predsedstvom finančnega ravnatelja dr. Valjevca zaseda v Mariboru že nekaj dni prizivna komisija proti odmeri davkov. Prizivov je letos toliko kakor še nikoli, odkar obstoja mariborski davčni urad.

Napad. Na Loškem vrhu so včeraj neznan fantje s koli napadli 33-letnega delavca Jakoba Mlinariča in ga tako hudo obdelali, da je moral iskati pomoči v mariborski bolnišnici.

Zloglasna vlomilska tolpa pod ključem Pod tem naslovom smo pretekli četrtek priobčili vest, da je bil z zloglasnimi vlomilci aretiran tudi mariborski krošnjar Peter Vujčić. To vest popravljamo v toliko, da je bil Vujčić aretiran samo na podlagi suma, da je kupoval ukradeno blago, ni pa bil drugače v nobeni zvezi z zloglasno vlomilsko tolpo. Tudi je okrožno sodišče Vujčića takoj izpustilo na prosto.

Radio Ljubljana. Spored za torek 27. tm. Ob 11: šolska ura; 12.15: slovenske narodne pesmi v reproducirani glasbi; 12.45: poročila; 13: čas. glashbene slike na ploščah; 18: otroški kotichek; 18.30: koračnice in polke v reproducirani glasbi; 19: francoščina; 19.30: predavanje o državljanski vzgoji; 20: glasbeno predavanje, ilustrirano s ploščami; 20.30 orgelski koncert; 21.30: simfonične variacije za klavir s spremljevanjem radio-orkestra, izvaja gđ. Jadvika Poženelova; 22.10: čas. poročila; 22.30: angleške plošče.

Grajski kino. Senzacionalni dvojni spored: Anny Ondra v izborni veseloigr »Okrutna prijateljica« in pa nova Greta Garbo, Tala Birell v vefilmu »Nagana«.

Kino Union. Nepreklicno do vključno srede se predvaja »Csibi« s Frančiško Gaal in Hermannom Thimigom. Vsako podaljšanje zaradi norme nemogoče.

Pri Judeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, če jo popijete vsak dan zjutraj na tešče, lagodno milo iztrebljenje črevesja.

Narodno gledališče

REPERTOAR

Ponedeljek, 26. marca: Zaprto.

Torek, 27. marca: Zaprto.

O Veliki noči bo premiera Försterjeve opere »Gorenjski slavček«. Ta slovenska opera je v novi predelavi — predelali so jo nekako pred desetimi leti — dosegla v Ljubljani rekordno število uprizoritev. Premiero pripravljata režiser Vl. Skrbinšek in kapelnik Herzog. Zasedba: vđovo Majdo poje Zamejč-Kovičeva k. g. Minka je Udovičeva. Nimon Barbičeva. Chanconetta poje Neralič k. g. Franja Sancin. Štruklja P. Kovič. Rajdlja Medven. krčmarja Gorinšek in Lovra Skrbinšek.

Pri slabosti je naravna »Franz Josefova« voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno. V dopisih hvalijo zdravniški za ženske soglasno prav milo učinkujoč način »Franz Josefove« vode, ki je zlasti pripravna za nežno rast ženskega telesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Službeni list dravske banovine objavlja v letošnji 24 številki: Pravilnik k spremembam zakona o neposrednih davkih, zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih, zakona o skupnem davku na poslovni promet in zakona o davku na samce in o davni oprostitvi oseb z 9 in več otroki; odločbo o ustanovitvi katastrske občine v Dolnjem Logatcu; razpise o ocarinjenju lesenih brzojavnih in telefonskih drogov in o uvozni tarifi za uvoz strojev; nadalje pojasnilo glede prisilnih združb trgovcev, obrtnikov in industrijcev; popravek k uredbi o občinskih uslužbenih; objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letošnjem letu in razne objave iz »Službenih novic«.

Židovski trgovci v Bolgariji. Organizacija makedonstvujočih je poslala židovskim trgovcem v Sofiji pisma, v katerih zahteva, da morajo plačati za namene organizacije večje vsote denarja. Večina židovskih trgovcev se je groženi ustrašila in so samo trije trgovci darovali že nad 100.000 levov.

Vremensko poročilo mariborske meteorološke postaje. Davi ob 7. uri je kazal termometer 6.8 stopinj C nad ničlo; minimalna temperatura je znašala 6 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 13.7 stopinjah 738.2, reduciran na ničlo 736.5; relativna vlaga 90; vreme je jasno in tiho.

Izvrsten pripomoček.

Vsako ve, da imajo zdravniki prav posebno pisavo. Edino lekarnarji znajo razbrati njihove čirečare.

Eden mojih znancev ima za hišnega zdravnika specialista, ki strahovito čeečka. Drugače pa je ljubeznjiv, jako nabožen, mož. Naš prijatelj, ki z največjim veseljem posluša pomenke svojega doktorja, ga je ondan povabil k sebi na večerjo. »Jako me bo veselilo,« se je glasil odgovor. »Srčno rad ostanem ves večer z vami, ampak pismo vam sporočim dan, kdaj bom prost.«

Čez dva dni pride povabljenčevo pisanje, a ga ni mogoče razvozljati. Imenitna misel šine našemu znancu v glavo: pismo zanese najbližjemu lekarnarju, ki si natakne naočnike... in pomoli prišlecu stekleničko rekoč: »Nate, petnajst dinarjev stane...«

Pravičnost londonske policije.

Te dni je bil pred nekim londonskim sodiščem zanimiv proces. Na zatožni klopi je sedel šofer policijskega avtomobila, ki se je prekršil zoper cestni policijski red, ker je prekoračil predpisano brzino. Službujoči stražnik si je zabeležil številko avtomobila in prijavil šoferja policiji. Šofer je bil prepričan, da stražnik tega ne bo storil. Toda zelo se je zmotil. Sodišče ga je kaznovalo z globo pet funtov.

Rotschild se ženi.

Kralj bankirjev Henrik Rotschild je deset let sameval in se mu je pred kratkim ogrelo srce za neko pariško gledališko igralko Marto. Rotschildova nevesta je ločena žena nekega igralca in ima dva sina stara že 22 in 24 let.

Pod častitlivim praporom Mariborske sokolske župe

Živahen, stvaren, dolgotrajen in sokolsko discipliniran potek občnega zbora Mariborske sokolske župe - Obračun uspešnega sokolskega dela na sevu naše države - Važni predlogi in sklepi - Letošnji župni nastop bo v Ptuj 10. junija

Vsakoletni občni zbor Mariborske sokolske župe se pretvori v manifestacijo sokolske misli na naši severni meji. Tako so se tudi letošnjega občnega zbora udeležili polnoštevilni delegati skoro iz vseh edinic njenega področja. Občni zbor, ki je potekel zelo živahno in stvarno, je bil v mali dvorani Narodnega doma in ga je vodil župni starosta br. dr. Milan Gorišek. Prvi njegov pozdrav je veljal najvišjemu zaščitniku jugoslovanskega Sokolstva Nj. Vel. kralju, ki so mu navzoči zaklicali krepek trikratni sokolski: Zdravo!

Nato je starosta br. dr. Gorišek pozdravil zbor, posebej pa zastopnika »Soveza Sokola Kraljevine Jugoslavije« br. Križan, zastopnika načelstva SKJ br. Lubeja, zastopnika mestnega vojaškega poveljnika majorja g. Mastnaka in zastopnika tiska. Na njegov predlog so bile z zbora poslance iskrene in bratske častitke br. dr. Viktorju Murniku, ki slavi 60letnico svojega sokolskega življenja. Tudi se je br. starosta spomnil vseh v pretekli poslovni dobi umrlih bratov in sester, ki so jim navzoči v počastitev spomina zaklicali trikratni: »Slava!«

Sledila so poročila posameznih župnih funkcionarjev, ki pa jih bomo zaradi preobsežnosti objavili v izvlečkih in nekateri v celoti v prihodnjih številkah našega lista. Zaradi pčlo odmerjenega prostora bomo tu le v glavnih obrisih podali potek občnega zbora in pomembnejše predloge in sklepe. Župni tajnik br. Dojčinovič je dodatno k svojemu stvarnemu in izčrpnemu poročilu celotnega delovanja Mariborske sokolske župe izrazil iskreno zahvalo podstarosti SKJ br. Ganglu, ki ga je mariborska župa tudi lani vse leto bombardirala z najrazličnejšimi prošnjami, za katere je imel vedno odprto svoje sokolsko srce.

Pri debati o tajniškem poročilu se je prvi oglašil k besedi br. dr. Kovačič iz Ptuja, ki je naglasil potrebo, naj si načelniki posameznih edinic sami vzgajajo prednjake. Br. Šestan iz Ptuja pa je spregovoril o širjenju sokolske misli med srednješolsko mladino in konstatiral, da ne bodo uspehi vse dotlej pravi, dokler ne bo pretežna večina naše mladine v sokolskih vrstah. Dejal je, da je temu kriva pomanjkljiva srednješolska vzgoja in da bi se ta problem moral že na letošnji »savezni« skupščini intenzivno razpravljati in bi morali biti storjeni konkretni zaključki. Dotaknil se je nadalje v stvarnih izvajanjih Sokolstva in dela inteligenca, ki ji je danes Sokolstvo borila za pridobivanje boljših položajev. Res je Sokolstvo namenjeno najširšim plastem našega naroda, toda vselej in po vseh slovanskih državah, kjer je ukoreninjena sokolska misel, je bilo in je tako, da so bili nositelji idej skoro izključno intelektualci. Priporočal je bodoči župni upravi, naj bi tudi to vprašanje temeljito proučila. Svoje predloge je br. Šestan zaključil z resnim opominom, da je nujno potrebno za poglobitev sokolskih idej in naše sokolske bodočnosti, posvetiti mladini večjo skrb. Odgovoril mu je br. starosta in pripomnil, da imamo na teritoriji Mariborske sokolske župe samo dva srednješolska zavoda, katerih ravnatelja se v polni meri zavedata poslanstva vzvišenih Tyrševih načel, in to sta ravnatelj mariborske klasične gimnazije br. Mastnak in ravnatelj ptujske realne gimnazije br. dr. Kovačič. Tudi je dodal, da ima Beograd za marsikatero popolnoma utemeljeno in umestno prošnjo v prosvetnih zadevah gluha ušesa. V debato o tajniškem poročilu je posegel med drugimi tudi še br. Vokač, ki je omenjal razne fermane in okrožnice o pristopu v Sokolsko organizacijo in izrazil pri tem svoje pomisleke. Poročilo župnega načelnika br. Mačusa in poročilo župne načelnice s. Nade Mačusove, sta bili soglasno sprejeti brez obširnejše debate. Stvarna debata se je razvila pri

poročilu župne statističarke s. Nele Primčeve, v katero je poseglo več bratov. Br. Ciril Hočev var in še nekateri drugi so omenjali predvsem obrtniški in trgovski sokolski paraščaj ter na glasali, da bo morala župna uprava tudi v tem pogledu ukreniti vse potrebno, da se bo omogočila omenjenemu naraščanju sokolske vzgoja. Mariborska Sokolska župa šteje skupno z naraščanjem in otroki 18.153 pripadnikov najrazličnejših stanov. Globok vtis je zapustil pri vseh navzočih nagovor br. dr. Fornazariča, ki je med drugim omenil, da nam statistika ne bo mnogo pomagala, dokler ne bodo naše sokolske vrste prežete s pravim sokolskim duhom. Br. dr. Mejak iz Konjic se je dotaknil ob tej priliki socialnega vprašanja naše mladine in našega delovnega ljudstva.

Dolgotrajna in zelo stvarna debata pa se je razvila po poročilu o prosvetnem delu. Br. Šestan je med drugim navedel, da imamo vse preveč društev z istimi nameni in da naše prosvetno delo ni tako organizirano, kot bi bilo potrebno. Mnogo je društev, ki zdaleka nimajo tako vzvišenih namenov kakor Sokolstvo, pa se favorizirajo na vse mogoče načine. Prosvetno delo bi morala voditi enotna vodilna misel, ne pa, da vsako društvo po svoje vzgaja članstvo za Jugoslovane. Številna društva z enakimi nameni pa tudi materialno ovirajo razvoju in napredek prosvetnega dela, ki bi pri koncentraciji nedvomno rodilo vse drugačne uspehe. Br. dr. Irgolič se je dotaknil zelo stvarno zakona o telesni vzgoji našega naroda in med drugim naglasil, da je Sokolstvo v prvi vrsti poklicano vzgajati narod po večnih Tyrševih načelih.

Nadzorniško poročilo župnega nadzornika br. Cirila Hočev arja je bilo soglasno brez debate sprejeto. Blagajniško poročilo je podal župni blagajnik br. Zorko in posnemamo iz njega, da je imela župa lani skoro četrt milijona denar-

nega prometa. Posamezne postavke blagajniškega poročila so bile sprejete brez debate, le pri postavki o izdatkih za prosveto in o podporah raznim edinam so nekateri bratje izrazili svoje utemeljeno mnenje. Koristno bi bilo, če bi banska uprava v celoti nakazala vse zneske župni, ki bi jih po svoji uvidevnosti najboljši in najplodonosnejše porabila. Župni prispevek je bil določen za društva po 3 Din za čete, po 1 Din na leto za vsakega posameznega pripadnika. Čete so v prvem letu proste vsake dajatve.

Med predlogov, ki jih bo župa stavila »savezu« je nedvomno najpomembnejši predlog, naj bi se izvedla v našem Sokolstvu organizacija socialnega dela po vzorcu ČOS. Omenjeni predlog je navzočim obrazložil župni podstarosta br. Kranjc. Pred dvema letoma je sklenila mariborska župa postaviti v Mariboru spomenik Miroslavu Tyršu. V ta namen je organizirala Tyršev sklad v katerega se je doslej nabralo že 8000 Din. Toda velik Tyrš je vreden velikega spomenika. Zato je župa sklenila osnovati Tyršev socialni sklad, ki bo živ spomenik in najbolj ustrezajoč Tyrševi nesmrtni socialni ideji. Kakor v prejšnjega, tako bo tudi odslej redno v Tyršev socialni sklad prispevalo članstvo. Sredstva tega sklada pa se bodo porabila kot podpore pomoči potrebnega članstva. Na ta način se bo tudi najboljši pokazalo dejansko sokolsko bratstvo. Sprejet je bil tudi predlog, da bo letošnji župni nastop v Ptuj, in sicer v nedeljo 10. junija. Sledile so volitve in je bila po skoro dve uri trajajoči živahni in temperamentni razpravi, v kateri je tvorilo mariborsko Sokolsko društvo matica ostro opozicijo proti župnemu načelniku br. Mačusu izvoljena z malenkostnimi spremembami dosedanja župna uprava s starostom br. dr. Milanom Goriškom in z župnim načelnikom br. Franjom Mačusom na čelu. Po volitvah je pozdravil zbor v imenu »saveza« br. Križan in se zelo pohvalno izrazil o uspešnem, pravem sokolskem delovanju Mariborske Sokolske župe.

Stvarne in dolgotrajne so bile debate tudi pri raznoterostih. Še nikdar ni bil občni zbor mariborske Sokolske župe tako živahen. Toda vkljub vsej temperamentnosti zborovalcev, je dominirala na občem zboru prava sokolska discipliniranost. Občni zbor je trajal od pol 10. dopoldne in nepretrgoma do 15. ure.

Kriza gozdarstva in davščine

Celotni govor narodnega poslanca inž. Pahernika v narodni skupščini

V narodni skupščini je imel pri proračunski razpravi 11. t. m. narodni poslanec g. inž. Franjo Pahernik iz prevaškega okraja govor, v katerem je nastopil proti preohdavnemu našim gozdom in bo njegov govor prav gotovo zanimal vse naše gospodarje ter ga zato v celoti objavljamo.

Zastopniki vlade so pri razpravi o proračunu v finančnem odboru izjavili, da predstavljajo gozdovi ogromno bogastvo v naši državi. Ugotoviti pa moram, da so naši gozdovi dandanes za naše gospodarstvo mrtvi. Mimo dekonjunkturalne vnovčenja gozdnih produktov tlačijo razvoj gospodarstva javna bremena, ki so dosegla že neverjetno višino in bodo to gozdarsko panogo prav gotovo uničila, če ne bo od pomoči.

V naslednjem podajam sliko javnih bremen, ki veljajo in ki se pobirajo v dravski banovini: 1. zemljarina se računa od čistega katastralnega donosa in je znašala lani 10 odstotkov, kar predstavlja efektivno vrednost 37 milijonov 720.000 Din. K zemljarni je prišteti še progresivni dopolnilni davek, ki znaša 2 do 8 odstotkov. Leta 1928. v dobi največje lesne konjunkturalne, je bil katastralni čist donos precenjen in zato osnova na tej bazi ni upravičena, ker je čist katastralni donos mnogo manjši. 2. Banovinski davek na zemljarno znaša 35 odstotkov, 3. banovinski cestni davek (namestno kuluk) 25 odstotkov, 4. okrajni cestni davek na zemljarno povprečno 15 odstotkov, 5. banovinski zdravstveni davek na zemljarno 10 odstotkov, 6. občinski davek na zemljarno povprečno 73 odstotkov, 7. občinski kuluk za ceste

v zadnjem času zelo variira. Priznam, da tudi druge kulture in gospodarske panoge, ki so podvržene zgradarini, nosijo davčna bremena, ki sem jih navedel v gornjih točkah. Pred očmi moramo imeti, da dorastejo gozdovi šele v 80 do 120 letih in da znaša v normalnih razmerah čista gozdna rentna kvečjemu 2 do 4 odstotke. 8. Banovinska pristojbina na posekanje drevja v letni vrednosti prodanih drv nad 10.000 Din znaša 2 odstotka. 9. V fond za pogozdovanje pri ministrstvu šum in rudnikov plačajo občine, korporacije, gozdarske zadruge, cerkve, nadalje zasebni lastniki, če obsegajo njih gozdovi nad 100 ha od vrednosti prodanega drevesa na štoru po 2 odstotka. Naglašam, da je ta dajatev neupravičena, ker je po zakonu o gozdovih vsak lastnik gozda prisiljen, da pogozduje prazne rebri svoje zemlje brez druge pomoči. Državni gozdovi naj se pogozdujejo iz lastnih dohodkov, kakor to delajo vsi drugi lastniki gozdov. Naš kras naj se pogozduje iz splošnih budžetskih dohodkov, ker je to v interesu celokupnega naroda in ne samo posameznih posestnikov gozdov. 10. Davek na poslovni promet za izdelan les znaša 4 odstotke. Ta davek morajo plačati tudi navadni kmetje, ki žagajo na lastnih žagah les iz lastnih gozdov. Davek na poslovni promet je za našega malega kmeta krivičen in je treba, da se ta krivica čimprej popravi. 11. Posestniki gozdov pa morajo plačati še posebne doklade, če uporabljajo banovinske ceste. 12. Velike gozdne posesti so ponekod obdavčene s patronati in servituti. 13. Doprinosi za verske občine. 14. Večje in srednje gozdne posesti morajo nositi vse dajatve socialne-

ga zavarovanja. 15. V najtesnejši zvezi z gozdom je lesna industrija. Ta industrija je obdavčena z vsemi davki, ki sem jih navedel že izpočetka, nadalje je obdavčena tudi še z državno in banovinsko trošarino na električni tok. 16. Predvidena je tudi banovinska pristojbina na vodno moč, ki jo bodo morali plačati tudi naši mali žagarji, ki jih je v naši državi več tisoč.

G. inž. Miklačić iz Brezic je imel v zadevnem zanimiv referat pod naslovom »Gozdovi in javne dajatve« na glavni skupščini »Jugoslovanskega šumarskega združenja« lani v septembru v Banjaluki. V svojem referatu je konstatiral, da znašajo zemljarina, druge dajatve in pristojbine skupno 51 odstotkov od čistega katastralnega donosa, ki je bil precenjen leta 1928. kar pomeni, da je padla danes gozdna renta na ničlo.

Konstatirati moram, da plačuje lesna industrija v dravski banovini prevelike davke in da je s tem hudo prizadeta, ker gre zopet vse na račun naših gozdov in to samo zaradi pogrešne politike Narodne banke in prejšnjega protizakonitega postopanja. Zavarovanje valute pri izvozu se vrši na osnovi previsoke tarife za les in je posledica ta, da imajo naši izvozniki stalno neprijetnosti, in to v pretežni večini manjši trgovci. Bilanca našega izvoza lesa zaradi tega ni realna.

Če pomislimo na vse to in na slabo konjunkturo na našem trgu za les, se pač ne smemo čuditi nezadovoljstvu ljudstva, ki je občutilo na lastni koži močen pritisk davčnega vijaka na naše gozdove in na les. Upoštevajoč razburjenje in nezadovoljstvo javnosti, ki je pokazala, da je hudo prizadeta, finančni odbor ni sprejel omenjenega predloga.

Vsa navedena davčna bremena gredo na račun naše lesne kupčije, na račun naših gozdov. Zato je nujno potrebno, da se ta bremena znižajo, da se obvarujejo naši gozdovi, naše gospodarsko zlato, pred propadom. Ministrstvo financ bi moralo vse to upoštevati pri svoji politiki.

Opozorilo vsem drž. upoko-jencem dravske banovine

Po predpisih morajo vsi državni upoko-jenci in upokojenke, ki prejemaajo draginske doklade, predložiti prijave na predpisanih formularjih. Termin je 10. aprila. Take predpisane obrazce s potrebnimi navodili je založilo Društvo državnih upoko-jencev »enklava« v Ljubljani in jih oddaja po 1 Din enega. Te obrazce prodajajo razne trafike v vseh večjih podeželskih krajih. (Imena so objavljena v »Našem Glasu« št. 5 z dne 1. marca 1. 1934.) Društvo se je obrnilo na vse glavne tobačne zaloge oz. trafike v krajih sedežev okrajnih sodišč in tudi v drugih podeželskih centrih, zaradi zaloge prijav. Ni krivda društva, če ni bilo povsod odmeva. V lastnem interesu naj zainteresirajo v vseh krajih upoko-jenci kakega lastnika trafike, da naroči v razprodajo prijave. Če to ni mogoče, naj naroči eden ali drugi od upoko-jencev za vse ostale dotičnega kraja zadostno število prijav. S tem bodo pripravljeni stroški poštnine za posamezne naročbe. Za take skupne naročbe (najmanj 20 izvodov) dobi naročnik 25% provizijo. Državni upoko-jenci se opozarjajo, da se naj ne obračajo za prijave na finančno direkcijo, ki nima teh prijav v zalogi. Če jih ne dobe v trafikah, jih naj naroče pri društvu v Ljubljani (Miklošičeva c. 22. Delavska zbornica).

Prijavam je priložiti poročne in krstne liste glede rodbinskih članov, za katere je upoko-jenec deležen rodbinskih dokladov v primerih, če niso bile te priloge predložene že v prejšnjih terminih, torej v vseh novih primerih. Zaradi pravilne izpolnitve prijav naj vsak pazno prečita vsa navodila in opombe na obeh straneh obrazca.

Učinek praznoverja.

Šofer je z največjim naporom napravil drzen obrat z avtomobilom, da ni povozil priletne gospe. Njen mož pristopi k vozniku in ga pohvali: »Da niste bili tako hladnokrvni, pa ne bi bila ubožica odnesla zdrave kože.« »Storil sem, kar je bilo v mojih močeh.« »Veste: to bi bila že trinajsta žrtev!«

MARIJ SKALAN:

SEMISIRIS

Roman iz prazgodovine človeštva.

»Dovolj je!« je dejala vsa zasopla in razgreta Ista Savadagaku ter se mu naslonila na orjaška prsa.

»Poiščiva tvojo sestro in mojega tovariša,« je predlagal Savadagak.

Prav tedaj sta privihrala mimo, ju zagledala in se ustavila.

»Umirili smo ptico krvi,« je dejala Upa. »Zadoščeno je dolžnosti. Pojdimo od tod!«

»Kam?« je vprašal Savadagak.

»Danas je naš dan, dan žensk,« je rekla Upa. »Prepuštila izbero meni in moji sestri.«

»Pokoriva se,« sta dejala hkratu Savadagak in Buramak.

»Potem nama sledita!«

Upa je preejala Isto za roko in jo vlekla skozi vrvečo množico proti izhodu. Častnika sta jima sledila. Zunaj se je že gostil večerni mrak, a ulice so bile še vedno polne norečih ljudi. Kakor deroča voda po tesnih strugah so se prelivali

množice, se suvale, zaustavljale in zopet hitele dalje. Upa in Ista sta se sukali med množico kakor dve spretni mladi mački, da sta jima Savadagak in Buramak komaj sledila. Toda sledil jima je še nekdo. Njegove ko ogle črne in divjih zubljev polne oči so opazovale Isto ves čas plesa s Savadagakom v svetišču. Dekle jih je instinktivno čutila, da si ne koli ni ozrla po njih. Tudi zunaj, v vrvenju množice je slutila, da jo spremlja, zato jim je hotela ubežati. In ko se ji je zdelo, da je izginila njegova magična moč, je zašepetala sestri:

»Izgubimo se v prvo zabavišče!«

Dolga, z ljudmi natlačeno polna ulica se je iztekala pod oboke visoke terasne hiše z nizkimi vhodi. Dekleti sta potegnili vsaka svojega izbranca v medlo razsvetljeni hodnik, ki je vodil do stopnic v prvo nadstropje. Gori so se širile v no tranjo, dvoriščno stran odprte podolgovate dvorane, prekrite s preprogami in

blazinami, na katerih so deloma sedeli deloma ležali možje in žene, mladeniči in mladenke. Nekateri so pili in pili, drugi so se smejali in pogovarjali. Ob zunanji strani so bili razvrščeni godeci, ki so igrali na harfe, lire in druga glasbila, vsak godec ali vsaka skupina nekaj drugega, da je bilo vse veliko terasno poslopje polno strašne zmešnjave glasov, ki je dražila ušesa in razvnela kri. Ljudje so neprestano prihajali in ni bilo lahko najti udobnega prostora. Upa in Ista se nista zadovoljili z vsakim, vodili sta častnika sem in tja, dokler nista opazili v nekem polumračnem kotu več udobnih, še nezasedenih blazin.

»Tu se udomačimo!« je vzkliknila Upa, planila naprej, sedla na prvo blazino, se zleknila po njej in se zvonko zasmejala. Ista, Savadagak in Buramak so ji sledili. Iz ozadja se je pokazal temnopolt, skoraj črn deček in ponudil novim gostom pijačo ter slaščice. V zlatih kelihih je prinašala neko mešanico vina, sadnih sokov in dišav.

»Pripoveduj mi o princu princev, o Aftagadu našem!« je dejala Ista Savadagaku in se primaknila k njegovim prsom.

»Pripoveduj mi o princesi princes, o Evalasti naši!« je želela Upa in ovila Buramaku roko okoli vratu.

Mladenica sta pripovedovala o dvoru daljnje večerne dežele, o kralju, kraljici, princu, princesi, potovanju, sprejemu in o vsem, kar je zanimalo nenasitno radovedni mladenki.

»Lepa je princesa princes,« je menila Ista. »Ko bi bila jaz tako lepa!«

»Tudi ti si lepa kakor rosa mladih li vad, kakor rdeči lotos naših voda, kakor urna lama naših gora,« ji je šepetal Savadagak. »Zate bi se boril z najmočnejšim in najspretnjšim vojščakom Semisirisa.«

»Zares? Morda pa samo govoriš tako?«

»Resnica so moje besede, lepa Ista. Vojščak sem, nemirna je pot mojega življenja, dosti sveta sem obhodel, dosti deklet in žena sem ljubil, naših in tujih, a ti si najlepša med njimi. Vzel bi te na slona in te odpeljal s seboj v deželo naših gora in s ponosom bi te pokazal svojim tovarišem.«

(Se bo nadaljevalo.)

Sport

Svetovni rekordi v Planici

Norvežan Birger Ruud postavil nov svetovni rekord z 92 m — Najdaljši skok 95 m

Včeraj so se vršile v Planici mednarodne skakalne tekme, ki jih je organizirala SK Ilirija. Startalo je 14 tekmovalcev, in sicer 9 Norvežanov, 3 Avstrijci in 2 Jugoslovani. Tekmam je prisostvovalo okrog 4000 gledalcev. V konkurenci je dosegel Norvežan Birger Ruud z 92 m nov svetovni rekord, ki je za 5,5 m daljši od dosedanjega svetovnega rekorda, ki je bil postavljen lansko leto v Vilarsu. Izven konkurence je Sigmund

Ruud skočil 95 m, toda s padcem. Na včerajšnjem tekmovanju je padel tudi dosedanj jugoslovanski rekord in je mlad Bohinjec Novšak postavil novega s 66 m. Službeni rezultati so naslednji: prvo mesto si je priporil Birger Ruud z 218,2 točkami, 2. Sigmund Ruud 217,2, 3. Gregor Höll (Avstrija) 214,7, 4. Ulland (Norveška) 209,1, 5. Sörensen (Norveška) 205,5, 6. Jonson (Norveška) 203 točke.

Gozdni tek za prvenstvo Maribora

Prvenstvo klubov si je priporil SK MARATON s 7 točkami pred SK Železničarjem, s 6 in SK Rapidom z 2 točkama

Včeraj dopoldne je priredil SK Železničar na svojem igrišču letošnje tekmovanje za prvenstvo v cross countryju za prvenstvo Maribora. Tekmovanje je bilo po udeležbi sodeč repriža lanskega cross countryja za prvenstvo države. Na startu je bilo 61 lahkoatletov, članov klubov SK Železničarja, SK Maratona in SK Rapida. Organizacija tekmovanja je bila brezhibna in je potekla prirediteljem v popolnem redu. Tudi obisk je bil še precej zadovoljiv.

Tekmovanje je bilo vseskozi napeto in je posebno presenetila juniorska kategorija na 2000 m, kjer je Žizek (Železničar) dosegel za celih 34 sekund boljši čas, kot je bil dosežen pred tednom na juniorskem cross countryju v Ljubljani. Pri seniorjih je bil siguran favorit Germovšek, ki ni imel zaradi odsotnosti dolgoprogasiv Struba in Dolence (Železničar) resnejše konkurence. Podpečan, ki se je vrnil od vojakov, pa prihaja počasi zopet v formo in bo zopet kmalu ogražal prvo mesto.

ISSK Maribor:SK Jugoslavija (Celje) 8:0 (3:0).

Včeraj popoldne se je odigrala na igrišču ISSK Maribora v Ljudskem vrtu prijateljska tekma med ISSK Mariborom in celjsko Jugoslavijo. Domačini so bili ves čas tekme v absolutni premoči in so z lahkoto zmagali. Igra je bila od časa do časa zelo zanimiva, večinoma pa je potekla monotono. Gosti niso bili upoštevani vredni nasprotnik in bi po poteku igre sodeč zaslužili še večji poraz. Sodil je g. dr. Planinšek. V predtekmi je zmagala mladina SK Železničarja v prijateljski tekmi nad mladino ISSK Maribora v razmerju 3:2 (2:1).

SK Gradjanski:SK Ptuj 2:0 (0:0).

SK Ptuj je včeraj gostoval v Čakovcu ter odigral proti tamkajšnjemu SK Gradjanskemu prijateljsko tekmo, ki se je končala z zmago domačinov v razmerju 2:0.

Rezultati v posameznih kategorijah so bili naslednji:

Juniorji A (letnika 1918 in 1919) na progi 1500 m: 1. Bradač (Maraton) v času 4:55, 2. Rotner (Železničar) 4:55,2, 3. Urbančič (Maraton), 4. Prah (Železničar) 5:32. Točke: Železničar 29, Maraton 16.

Juniorji B (letnika 1916, 1917) na progi 2000 m: 1. Žizek (Železničar) v času 6:33,2, 2. Žerak (Maraton) 6:36, 3. Rezman (Maraton) 6:38, 4. Jemšac (Železničar) 6:40.

Točke: Maraton 57, Železničar 46, Rapid 6.

Seniorji (5000 m): 1. Germovšek (Maraton) v času 17:13,3, 2. Stručl (Maraton) 17:31, 3. Podpečan (Železničar) 17:43. Točke: Maraton 54, Železničar 42, Rapid 9.

Po končanem tekmovanju je g. Fišer v imenu prireditelja razdelil darila in se zahvalil vsem za sodelovanje. Govorili so še gg. Kramberger za SK Maraton ter Bergant za JLAS.

Občni zbor SK Rapida, Včeraj dopoldne je imel SK Rapid svoj redni letni občni zbor v restavraciji Halbwidl. Po poročilih posameznih funkcionarjev je bil z malimi spremembami izvoljen stari odbor z dr. Blankejem na čelu. Na obnem zboru se je sprejela resolucija, ki je označila nekatera načelna stališča. Klubovo vodstvo je izjavilo, da pod nobenim pogojem ne bo trpelo v svoji sredini člana, ki bi na katerikoli način v nacionalnem oziru proti državnemu narodu kaj zgrešil in da želi slejkoprej tesno sportno sodelovanje z vsemi drugimi mariborskimi in ostalimi jugoslovanskimi klubi ter bo poizkuse s katerekoli strani, motiti sportne odnose z drugimi sredstvi, ki nimajo s sportom ničesar skupnega, z vsemi močmi preprečil. Ta resolucija se bo poslala merodajnim državnim in sportnim oblastem.

Ostale nogometne tekme.

Ljubljana: Hašk:Primorje 4:1 (3:0); Ilirija:KAC (Celovec) 7:1 (3:0).

Celje: Olimp:Atletiki 6:2 (2:0). Prvenstvena tekma.

Zagreb: BASK:Gradjanski 2:2 (2:0).

Beograd: Jugoslavija: Hajduk 0:0.

Sofija: Madžarska: Bolgarija 4:1 (1:1).

Ženeva: Avstrija: Švica 3:2 (1:0).

Dunaj: Dunaj: Praga 3:3 (2:1).

Gradec: GAK: Wacker 4:2 (1:1); Sturm

Hakoah 4:3 (3:2); Avstrija: Südbahn 1:0 (1:0). Prvenstvene tekme.

Sv. Lenart v Slov. gor.

»Užitkarji«. Tako, kakor zadnje nedelje se že dolgo niso postavili naši igralci in igralke na sokolskem odru. Podali so nam Remčeve »Užitkarje« res prav dobro. Od povsod so se čule same pohvalne ocene. Vse vloge, od največje do najmanjše, so bile skrbno izdelane, kar je seveda v prvi vrsti zasluga br. Janeža. Glavno vlogo je igral br. Širk; rešil jo je izborni v vsakem oziru. Pa tudi vsi drugi so se potrudili kar največ so se mogli. Pred igro je govoril o Jurčiču br. Rogl. Bil je lep popoldan, posvečen duševnemu razvedrilu. Takih prirediteljev nam dajte še več!

Tujsko-prometno društvo ima za to leto več načrtov, kako dvigniti v našem trgu tujski promet in kako olepšati naš trg. Bilo bi prav, ako bi se mu posrečili zamisljeni načrti, pred vsem seveda kopalnice, za kar bo pa seveda treba podpore vseh krajevnih činiteljev. Če hočemo privabiti tujce v naše kraje, jim moramo tudi nekaj nuditi. Tujsko-prometno društvo je na najboljši poti, da ustvari pogoje in dá pobudo za zadovoljiv tujski promet. Prihodnjic o tem več.

Ptuj

Požari na dnevnem redu

V zadnjem hipu preprečen velik požar.

Zaradi neprestanih požarov na Dravskem polju je naše ljudstvo že obupano. Požari se vrstijo drug za drugim in so povzročeni očitno od zlobne roke, ne da bi se moglo priti zločincem na sled. Tako je izbruhnil požar pred dnevi pri kovaškem mojstru Martinu Ribiču v Vurbergu na še nepojasnjen način. Nedvomno je požar povzročila tudi ta zlobna roka. Goreti je začelo v listnjaku, ki je zgorel s svinjaki vred do tal. K sreči so sosedje ogenj opazili in ga pogasili, preden se je razširil na ostala poslopja. Škoda znaša 6000 Din.

Velik požar pa bi bil kmalu nastal pri Sv. Marku pri Ptuj, in sicer pri posestniku Pavlu Klincu. In le duhaprisotnosti in srečnemu naključju je pripisati, da je bil zaneten požar preprečen. Na podstrešje je imenovanega posestnika je namreč nekdo nanosil kup cunj in jih užgal. Dim, ki se je valil iz podstrešja je opazil Klinc, ki je bil doma in zbežal na podstrešje, kjer je našel kup gorečih cunj tik slamnate strehe. Prišel je prav v trenutku, ko so plameni dosegli že streho. Neustrašeno in v veliki nevarnosti je porinil kup gorečih cunj od strehe in jih teptal z nogami, tako, da je trenutno zadušil plamen. Na njegove klice je prihitel njegov sin s škafom vode, nakaar sta šele s skupnimi močmi ogenj pogasila. S tem junaškim delom sta preprečila velik požar, ki bi lahko postal usoden za celo vas, ker so bliše tamkaj oddajene druga od druge le 10—15 korakov in so vse krije s slamo. Orožniki so ugotovili, da je bil ogenj podtaknjen od zlobne roke.

Mali oglasi

Razno

PRISTNI RIZLING
od 5 litrov naprej prodaja
Vračko Josip, Sv. Peter pri
Mariboru. 1200

STARO VINO

od 5 litr. naprej à 8 Din prodaja
Vaupotič, Košaki 50. 1207

VLOGO

Mestne hranilnice Maribor po
Din 10.000.— zamenjam za
istovredno Spodnještajerske
posojilnice Maribor, Vicel, Gosposka 5. 1206

Oglašujte!

Prijateljem in znancem naznanjamo tužno vest, da je včeraj ob 8. uri jutraj preminul moj nad vse ljubljani soprog, gospod

Ivan Macuh

poštni poduradnik.

Pogreb nepozabnega bo v torek, dne 27. marca ob 1/2 17. uri iz mrtvašnice na magdalensko pokopališče.
Sv. maša za dušnico se bo brala, dne 28. marca ob 7. uri v magdalenski cerkvi.
M a r i b o r, dne 26. marca 1934.

1208

Zalujoča soproga.

Službo dobi

STREŽNICA

za nekaj ur dnevno se išče.
Vprašati pri M. Berdajsu, Maribor, Trg svobode. 1204

Prodaj

DVE KRASNI, MODERNI
KREDENCI

(velika in mala), dva usnjata pisarniška stola ter stavbeni prostori z vrtom, sredi mesta jako poceni na prodaj. Vpraša se Ruška cesta 3/1, desno. 1203

Sobo odda

DVA DELAVCA

ali vajenca sprejemem na ceno stanovanje. Naslov v upravi »Večernika«. 1166

BOLJŠEGA DELAVCA

sprejemem na stanovanje in hrano. Frankopanova 15, dvorišče levo. 1202

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!